

**DETALJNI ODGOVOR NA PITANJE O PROPISU
POZIVANJA I UGOŠĆAVANJA MUŠRIKA NA IFTARIMA,
WELIMAMA, AKIKAMA MUSLIMANA**

PITANJE:

Esselamu alejkum we rahmatullah akhi, Allah te pozivio i dao svako dobro amin. Akhi ako mozes odvojiti malo vremena da odgovoris na pitanje:

Da li je dozvoljeno od strane muslimana pozivanje musrika nad kojima je uspostavljen argument na ono sto pripada muslimanima, kao sto je bajram, velima, iftar, akika...itd? Samo da dodam da bi bolje shvatio sustinu pitanja, da ti isti rade skupa, vidjaju se svaki dan na poslu, idu na kampovanje, ribolov itd, pored toga ih opet pozivaju na spomenuto i to traje godinama. Zar ovo nije vid druzenja i prijateljavanja sa musricima? Gdje je ovdje jedan od uslova ispravnosti sehadeta: odricanje, mrznja i neprijateljstvo prema musricima? Ovo je za mene neshvatljivo i nespojivo: da mozes sjedit i iftarit sa musricima, da se u isto vrijeme radujes i mrzis i to jos sa onima nad kojima je uspostavljen dokaz. Zar nije razlika i veci stepen sirka i kufra izmedju onih nad kojima je uspostavljen dokaz i onih nad kojima nije? To su oni koji su odbili (mustekbirun) da obozavaju samo Allaha, da ucine kufr u taguta, vec su im taguti bakir i erdogan i slicni i dalje muslimani legitimni vladari, podrzavaju ih i glasaju za njih. "Mi s vama nemamo ništa, a ni s onim što vi, umjesto Allaha obožavate, mi vas se odričemo, i neprijateljstvo i mržnja će se između nas stalno javljati sve dok ne budete u Allaha, Njega Jedinog, vjerovali!" (El-Mumtehine, 4). Na koga ukazuje ovaj ajet i mnogobrojni drugi ajeti povodom musrika i njihovog nevjerstva? Nakon upozorenja na ta djela da je neispravno i da nije u redu to sto se radi, nazvan sam pogrđnim imenima izmedju ostalog da sam dzahil u dinu, jel ovo moje upozorenje i savjet odvracnje od zla upucivanje na khajr – da je to dzehl i jos su mi rekli da pitam "svog sejha" o tome. Da li je ovo sto oni rade haram, grijeh, pokudjeno ili halal, dozvoljeno, pohvaljeno i spada u dobra djela?

Još te molim da moje pitanje postavis, objavis kao i ostala koja objavljujes.

DzazakAllahu khajren akhi.

ODGOVOR:

We 'alejkumus-Salam we rahmetullahi we berekatuhu, akhi.

Kao što znaš, ja sam ti već odgovorio na ovo pitanje, ali eto, ti smatraš da treba još jednom, dodajući i napominjući da je riječ o sjedenju tih muslimana sa jednim te istim mušricima i da to traje već duže vremena.

Najprije da kažem da to što me ti ljudi nazivaju "tvojim šejhom", pokušavajući me time obezvrijediti, njima služi na čast, ali to svakako da neće uticati da odgovorim na način da ću njihovo djelo (o kome pitaš) uvećati i osuditi, osim ako sam uvjeren da je to istina. A svako ko me zna i ko zna šta je šejkh, on zna da ja to nisam. I svako ko me zna, zna da ja znam da to nisam, jer nisam ni dovoljno marljiv učenik a kamoli šejkh, i da ne volim da me neko tako oslovljava, ni u mom odsustvu a kamoli da mi se tako obrati. Ali, onako kako ne volim da me tim "šejkhovanjem" neko hvali (po onome što nije pri meni), tako ne volim ni da me time neko pokušava omalovažiti, ne zbog moje persone, već zbog onoga što radim i u što pozivam. Jednom će ljudi možda shvatiti da blaćenje onih koji pozivaju u tewhid i ulažu svoje vrijeme i trud u to, stvara ili širi već postojeću neslogu i nepoštovanje među muslimanima i koči da'wu, šteti i odmaže joj.

A POTOM:

Pošto si me ukratko upoznao sa stanjem u vašem džematu, kažem ti da ipak pretjeruješ u svom potenciranju grijeha tih ljudi. Kažem: pretjeruješ, ako je to izvor nesloge, svađe i razbijanja džemata.

Prije samog objašnjenja, podsjetiću te na poznatu predaju da je Ibn 'Abbasu (Allah bio zadovoljan njime) došao čovjek i pitao ga: "Ima li pokajanja za (Hoće li Allah oprostiti) ubistvo muslimana?", na šta mu je Ibn 'Abbas kategorički odgovorio: "Ne!" Svi ćemo se složiti da Allah onome ko se pokaje prašta sve grijeha, pa čak i kufr i širk. Znamo za primjere ljudi koji su se pokajali nakon tagutijeta (bili sihirbazi i sl.) i prizivanje sebi poslanstva (Tulejha, na primjer). Pa zašto mu je onda Ibn 'Abbas rekao da Allah neće oprostiti ubistvo muslimana? Neki komentatori ovoga haditha su rekli da je Ibn 'Abbas vjerovatno znao nešto više o ovom čovjeku i "pozadini" njegovog pitanja, pa je nazreo da on namjerava ubiti muslimana pa se nakon toga za taj grijeh pokajati, pa je zato Ibn 'Abbas bio ovako strog i kategoričan u odgovoru, ne bi li ga tako spriječio i odvratio od ubijanja čovjeka muslimana.

Tako i ja, znajući da aktueliziranje ovog tvog pitanja dovodi do nesloge među muslimanima, do nereda i možda i razbijanja džemata ili nečijeg neodlaska na zajedničke 'ibadete sa ostalim muslimanima, prekidanja odnosa itd., imajući sve to u vidu, kažem da pretjeruješ.

PRVO:

Pitao si: [“Da li je dozvoljeno od strane muslimana pozivanje mušrika nad kojima je uspostavljen argument na ono sto pripada muslimanima, kao sto je bajram, velima, iftar, akika...itd?”](#)

Propis pozivanja mušrika na neki od spomenutih događaja (dozvola ili zabrana toga) ne zavisi od uspostave argumenta nad njima. Uspostava argumenta se tiče isključivo njihove kazne na dunjaluku i akhiretu.

Spomenute događaje (bajram, velima, iftar, akika) si na čudan način nazvao “onim što pripada muslimanima”. Kad tako nazovemo stvari, nameće se zaključak da na njima ne smiju prisustvovati oni kojima to ne pripada, tj. mušrici. Međutim, ja ne znam za šeri'atski dokaz koji to dokazuje. Svako ko bi kao dokaz spomenuo neki uopšteni tekst o zabrani prijateljevanja sa mušricima, spustio bi taj tekst ondje gdje mu nije mjesto, a uz to i sam sigurno poziva nekog od mušrika na slične povode, rjeđe ili češće, u manjem ili većem broju, bila to najuža rodbina ili neko drugi, radi održavanja rodbinskih veza ili radi da'we, ali niko nije sasvim čist od toga. Zašto onda to nazivati “onim nečim što pripada muslimanima” ako svi mi na to isto ili pozivamo ili (nezvane, kao za Bajram) dočekamo i ugostimo i poneke mušrike? Svakako, to jesu muslimanski povodi, nisu budistički, ali se treba biti dosljedan, precizan i pravedan u nečijoj osudi.

DRUGO:

Dodao si, rekavši da je u tome suština pitanja, da ti muslimani sa tim mušricima skupa rade, viđaju se redovno, idu na kampovanje, ribolov itd., a i pored toga ih opet pozivaju na spomenuto i to traje godinama, pa si pitao: [“Zar ovo nije vid druženja i prijateljevanja sa mušricima? Gdje je ovdje jedan od uslova ispravnosti sehadeta: odricanje, mrznja i neprijateljstvo prema mušricima?”](#) Čovjek je društveno biće. Sam život u nevjerničkim sredinama nalaže, nameće suživot sa mušricima, nažalost. To će poreći samo nepravednik.

A život među mušricima je stvarnost za koju nismo ni krivi, jer nema šeri'atske države u koju se može učiniti hidžra pa da budemo griješni što živimo u dijarima

kufra, a u našim sredinama je vrlo teško formirati naselja u kojima bi muwehhidi živjeli odvojeni od mušrika. Za takva naselja je potrebna velika organizacija i odgovornost, sloga i saradnja, finansije, zainteresovanost priličnog broja samih muslimana, odricanje i spremnost na takav korak, te određen stepen nezavisnosti tog naselja od mušričke sredine. Jer, čemu odvajanje dvadeset porodica u odvojenom selu ako će djeca ići u školu u neko drugo, mušričko selo, ako će većina braće raditi u mušričkim gradovima ili selima, ako će za svaku trgovinu morati odlaziti u grad? Također, da muslimani sve to osmisle i pokrenu, taguti bi im vjerojatno stali na put i to zabranili ili bi im život zagorčavali upadama i racijama, pretresima i hapšenjima,...

Dakle, u stanju u kome smo, u stanju u kome svi mi, ama baš svi mi živimo i poslujemo u mušričkim sredinama, okruženi mušricima, gdje su nam mušrici najbliži rođaci, često roditelji, braća i sestre, kolege na poslu, komšije, školski drugovi naše djece, prodavci od kojih kupujemo, majstori koji nam rade u kući ili kojima mi radimo (ako smo zanatlije),... u sredinama u kojima živimo, gdje musliman najčešće živi u gradu gdje ima samo nekoliko muwehhida, toliko malo da braća to često koriste kao izgovor što nemaju mesdžid, terawih, možda ni džumu ni Bajram... u gradu od 50.000, 100.000 stanovnika a samo 7,8 muwehhida, pri čemu su oni rasuti i viđaju se jednom u par dana, jednom nedjeljno ili (ako nemaju džumu ili zajednički posao) još i rjeđe od jednom nedjeljno, kako očekivati da musliman ne pije kahvu sa nekim mušrikom, ne porazgovara sa nekim dobronamjernim nevjernikom koji ne vrijeda islam? Ponavljam, čovjek je društveno biće. Ima nas koji možemo danima ne izaći iz sobe, kuće, ali ima i onih koji su društveniji, pa u odsustvu ili udaljenosti muslimana, moraju progovoriti ili izaći na kahvu ili u prirodu sa mušrikom. SubhanAllah, pa čak i ako ima nekog muslimana u blizini, zar ćemo poreći činjenicu da često muslimani (iako ih svakako povezuje spona imana) mogu biti sasvim različitih interesovanja i afiniteta prema dozvoljenim stvarima. Ako musliman voli da se rekreira i da je fizički aktivan, da odigra fudbalsku utakmicu (ništa takmičarski, prosto rekreativno, zakupi se termin u sali) u tome nema ništa nedozvoljeno, a ako sa njim ne htjednem igrati ja ili još neki od tako rijetke braće, pa svakako da će on otići i igrati sa mušricima. Ako u toj igri nema razgolićavanja, psovki, uvreda, svađa, to mu niko ne može osporiti. Ako i može, osporiće se samo igranje (makar igrao okružen sve samim muwehhidima), ali ovdje govorimo o igranju sa mušricima i ima li to išta sa "prijateljavanjem" sa njima. Ako drugi

musliman voli da rekreativno hoda planinskim stazama i ne nađe istomišljenika i saputnika u meni ili nekome od malobrojne braće, naravno da će otići sa grupom mušrika. Ako pri tome nema miješanja sa ženama, druženja u grijehu, ružnih riječi i sl., u tome ga niko ne bi trebao ukoriti.

Dakle, činjenica je da je, nažalost, ogromna većina muslimana (ili svi oni) “upućena” na mušrike u mnogim svojim interakcijama, aktivnostima, djelovanju, bilo to na samom poslu ili rasonodi. Ponavljam, onaj musliman koji ima “dostupnih” muslimana sa kojima bi mogao raditi, poslovati, rekreirati se, planinariti, ići na izlete, igrati fudbal (sa muslimanima koji su mu blizu i sa kojima to može činiti) može biti grijешan ako svjesno za to bira mušrike, ali to ni tada ne možemo niti smijemo utrpavati u “prijateljavanje sa mušricima”, jer taj pojam nameće shvatanje da je to jasni haram ili kufr, a to najčešće nije grijeh tog stepena. Zar da odlazak na planinarenje sa petoricom ljudi koji nisu muslimani bude jasni haram ili čak kufr, jer je to “prijateljavanje sa mušricima”? U čemu, u hodanju planinskom stazom, jer musliman ne zna put?

Pa ako je činjenica da je ogromna većina muslimana često “upućena” na mušrike u svakodnevnim interakcijama, neminovno se sa njima bolje upoznaje, pa se često desi da se musliman odazove na poziv mušrika koji mu je rođak, komšija, kolega,... na ručak povodom vjenčanja, na ručak povodom gradnje kuće ili nešto slično što, ako ne sadrži zabranjenih stvari (alkohola, muzike, miješanja muškaraca i žena i sl.) samo po sebi nije zabranjeno, a može biti dodatna prilika da mu čini da'wu, pridobije njegovo srce, a ne da ga udalji ignorisanjem njegovog poziva. To često povuče za sobom da taj mušrik kasnije očekuje da ga musliman pozove na ručak ili obilježavanje sličnog događaja kad se njemu desi, pa ni u tome nema ništa sporno.

Ako bi neko rekao da je nije sporno pozvati mušrika na dunjalučki povod (večeru, roštilj), ali da je sporno pozvati ga na vjerski povod (akika, iftar, welima, Bajram,...), pa nije valjda da je sporno i zabranjeno samo pozivanje, već boravak mušrika tu na tome što, kako ti reče, “pripada muslimanima”, to što su tu ugošćeni? Ako je problem njihovo prihvatanje, “bujrumisanje”, ugošćavanje i provođenje vremena sa njima tu (posvećivanje njima pažnje na vjerskom povodu), šta reći za Bajram? Zar se svakom od nas ne dešava da nam mušrici dođu na Bajram, na koji se uopšte ne poziva pa da mi biramo ko će nam doći, već dođe ko hoće? Po toj logici, svako prihvatanje, uvođenje mušrika u kuću povodom Bajrama i njegovo ugošćavanje,

služenje i provođenje vremena sa njim moralo bi biti "prijateljevanje sa mušricima"! A svakako da nije tako, već to samo navodim da bi uvidio kako to nije ispravno dokazivanje, kako to čak ni logički nije ispravno i kako se "kockice" tom logikom ne mogu složiti.

TREĆE:

Onda naglašavaš da se radi o mušricima nad kojima je uspostavljen dokaz i pitaš: "Zar nije razlika i veći stepen sirka i kufra između onih nad kojima je uspostavljen dokaz i onih nad kojima nije?"

Ponavljam, propis suživota sa mušrikom, komunikacije sa njim, poslovanja sa njim, pijenje kahve sa njim,... ne zavisi od toga da li je nad tim mušrikom uspostavljen argument ili nije. To bi imalo smisla kada bi određeni musliman svoje druženje sa mušrikom pravdao time da on nad njim uspostavlja dokaz a to predugo traje, pa bi mu se moglo reći da je nad tim mušrikom odavno uspostavljen argument. Štaviše, nad svim mušricima u sredinama u kojima živimo dokaz je odavno uspostavljen; najprije samom mogućnošću njihovog dolaska do Kur'ana i sunneta, potom dolaskom Kur'ana do njih (najčešće u njihove domove), potom sveopšte dostupnosti da'we tewhida, a onda i poznavanjem nas samih i spoznaje da mi ne glasamo, da se ne parničimo pred tagutom, da nismo članovi stranaka, da ne odlazimo sihirbazima, da ne čitamo horoskop,...

Dakle, dokaz nad tim mušricima je svakako uspostavljen, i šta to mijenja ili otežava u prikazu djela tih muslimana koji se sa njima povremeno druže?

- 1) Ako se sa njima druže iz poslovnih razloga, to je dozvoljeno.
- 2) Ako se druže onako, radi rekreacije, sporta, pećanja koje si spomenuo, to može biti sporno ako je sporno samo pećanje ili fudbal, a ne jer su oni mušrici.
- 3) A ako se druže sa njima da bi im usput i činili da'wu, to što je nad njima uspostavljen dokaz nikako ne obustavlja potrebu i obavezu pozivanja njih. Da je Nuh, 'alejhis-selam, svoj narod pozivao samo dok se nad njima uspostavi dokaz, njegova da'wa bi trajala jedan dan, a ne 950 godina! Dakle, mušrik nad kojim je uspostavljen argumet nema nikakvog opravdanja za stanje kufra u kome je, on hoda Zemljom sa Allahovom srdžbom nad sobom i sa ogromnim grijehom srljanja u kufuru i nakon upozorenja i objašnjenja, ali naša obaveza pozivanja njega ne prestaje.

ČETVRTO:

Rekao si: "To su oni koji su odbili (mustekbirun) da obozavaju samo Allaha, da ucine kufr u taguta, vec su im taguti Bakir i Erdogan i slicni i dalje muslimani legitimni vladari, podrzavaju ih i glasaju za njih." A onda si naveo poznati, 4. ajet sure el-Mumtehane, koji spominje odricanje, neprijateljstvo i mržnju.

Kažem: Ako se složimo da nije jasni haram sjedeti sa mušrikom, sa njim razgovarati, poslovati, pozvati ga na večeru ili sijelo, makar mu i ne činio da'wu, prosto održavajući neki rodbinski, komšijski ili poslovni odnos i kontakt (ako to nije haram), još je jasno dozvoljen kontakt sa njim ako mu se čini da'wa (poziva se u islam). Tu dozvoljenost neće poreći to što on neke tagute smatra muslimanima. Da ih tekfiri, on ne bi ni bio mušrik već naš brat u vjeri.

Znači, zašto naglašavati da ti mušrici ne tekfire spomenute tagute? Pa i moji roditelji, i tvoji rođaci, i nečiji komšija, i nečiji kolega,... niko od svih tih mušrika ne tekfiri tagute, pa ipak sa njima održavamo kontakt, rodbinsku vezu, komšijski odnos, poslovni kontakt,... Jedini bi problem bio ako bi oni u razgovoru sa nama forsirali svoj kufr, to pravdali, u razgovoru nametali, tagute veličali ili tewhid vrijeđali.

Dakle, u dva scenarija taj kontakt i komunikacija nije haram, a u trećem jeste: nije haram 1) ako im mi činimo da'wu ili 2) ako kontaktiramo prosto radi dunjalučkih, poslovnih, rekreativnih ciljeva i razloga, makar vjeru i ne spominjali, ali je haram 3) ako oni nama čine da'wu, pozivaju nas u njihovo nevjerstvo, hvale svoju zabludu, pozitivno pričaju o demokratiji, uvjeravaju nas u "sposobnosti" nekog sihirbaza i sl.

Ali, u suprotnom, ako smo mi nametnuli priču o islamu, makar oni islam ne prihvatili, sve dok mi pričamo "našu" priču, sve dok mi možemo u tom društvu ukoriti njihovo glasanje i opomenuti ih, sve dok smo mi toliko "gornji" da se oni ustručavaju da nam to ospore a ne usuđuju se da po dobrom spomenu tagute (iako ih uvažavaju), nema grijeha u kontaktu sa takvim ljudima. Allah kaže:

لَا يَنْهَاكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ لَمْ يُقَاتِلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَلَمْ يُخْرِجُوكُمْ مِّنْ دِيَارِكُمْ أَن تَبَرُّوهُمْ وَتُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ

"Allah vam ne zabranjuje da onima koji se protiv vas ne bore zbog vaše vjere i koji vas ne protjeruju iz vaših domova, da im činite dobročinstvo i prema njima pravedni budete. Allah zaista voli pravedne." (sura el-Mumtehane, 8. ajet)

Napominjem da je ovaj ajet upravo iz sure el-Mumtehine, i to došao nakon ajeta koji si ti naveo, da ga pojasni, specifikuje, suzi njegovo općenito značenje.

Dakle, Allah nam ne brani da određenim mušricima činimo dobročinstvo! Da li to 8. ajet protivrječi 4. ajetu iste sure, ne dao Allah? Jer ako namećemo shvatanje da sa svim mušricima, zbog širka na kome su, moramo biti u neprijateljstvu, kako onda objasniti činjenicu da nekim mušricima možemo i trebamo činiti dobročinstvo?

Ajet se dalje nastavlja i ide:

إِنَّمَا يَنْهَاكُمْ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ قَاتَلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَأَخْرَجُوكُم مِّن دِيَارِكُمْ وَظَاهَرُوا عَلَىٰ إِخْرَاجِكُمْ أَن تَوَلَّوهُمْ وَمَن يَتَوَلَّهُمْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ

“Allah vam zaista zabranjuje da prijateljujete sa onima koji vas ubijaju zbog vaše vjere i koji vas protjeruju iz vaših domova i koji (drugima) pomažu u proganjanju vas. A oni koji sa njima (takvima) prijateljuju, oni su nepravедnici.“ (el-Mumtehane, 9. ajet)

Allah je čak ovdje naglasio da ne smijemo prijateljevati sa onima koji nam čine spomenute nepravde, što bi moglo da nas navede na zaključak (mefhul el-mukhalefe, tj. razumijevanje suprotnog) da nam je prijateljevanje sa mušricima koji nam ne čine te zulume dozvoljeno prijateljevati! Ali, naravno, to prijateljevanje koji se spominje u ovom ajetu je samo sa jezičkog aspekta, to nije ono zabranjeno prijateljevanje, prijateljevanje koje izvodi iz vjere, koje je neodricanje od njihovog kufra, prećutkivanje njihovog ismijavanja islama ili pomaganje njih protiv muslimana i sl.

Nakon što si spomenuo 4. ajet sure el-Mumtehane, ajet o odricanju, mržnji i neprijateljstvu, pitao si: “Na koga ukazuje ovaj ajet i mnogobrojni drugi ajeti povodom musrika i njihovog nevjerstva?”

Nadam se da sam ti samim postiranjem 8. i 9. ajeta iste sure odgovorio na pitanje. Ajeti su toliko jasni da nije potreban nikakav komentar. Dakle, 4. ajet nam kazuje da se mušrika moramo odreći, da im trebamo izjaviti ili ispoljiti neprijateljstvo i mržnju.

Međutim, javlja se pitanje: Da li svim mušricima moramo izjaviti i ispoljiti neprijateljstvo i mržnju?

Ako kažemo da moramo biti takvi prema svim mušricima, upadamo u kontradiktornost samim svojim djelima, jer kako utvrdismo, svi mi imamo kontakt sa mnogim osobama prema kojima nismo neprijateljski nastrojeni, iako se odričemo njihovog kufra i tekfirmo ih.

A ako kažemo da se tako ne moramo ophoditi prema svim mušricima, šta nam je osnova i temelj za to izuzimanje? Emocije ili šeri'atski tekstovi? Bojati se je da mnogi od nas postupaju po emocijama, ali hvala Allahu pa je Allah izuzeo uglavnom one koje nam je i po emocijama teško vrijeđati, napadati, koje po prirodi urođenom ljubavi nije ni zabranjeno voljeti, kao što su roditelji.

A ako od te naredbe neprijateljstva izuzmemo komšiju, zar to nije po tekstu haditha? Zar nismo dužni činiti dobročinstvo komšiji, iako je mušrik?

Ako od te naredbe neprijateljstva izuzmemo onoga kome činimo da'wu, pa čak i onog ko usred oružane borbe protiv muslimana zatraži zaštitu (koga trebamo zaštititi dok ne čuje Allahove riječi i još ga otprijemiti na za njega bezbjedno mjesto), zar i to nije po tekstu ajeta (et-Tewbe, 6. ajet)?

Pa kako i zašto od te naredbe neprijateljstva izuzmemo one koje nas Allah u Kur'anu upućuje da izuzmemo, tj. one iz 8. ajeta sure el-Mumtehane, one koji se zbog naše vjere protiv nas ne bore niti nas protjeruju, a još nigdje oko nema muwehhida sa kojim bismo "usta otvorili" (popričali)? Dakle, zašto ne razumijeti da su u suri el-Mumtehane ajeti 8. i 9. došli kao تخصيص العام (specifikacija generalnosti, tj. sužavanje značenja i preciziranje općenitosti) 4. ajeta?

Ili ćemo i dalje usiljeno i po svaku cijenu "htjeti da vjerujemo" da naredba neprijateljstva i mržnje ostaje i važi uvijek i prema svakom mušriku, kako god se on odnosio prema nama i islamu? Zar ćemo biti bukvalisti kao insan koji je meni jedne prilike rekao da on "smatra" da i pušač rizikuje da bude kafir. Na moje pitanje kako, "pojasnio mi je" da je Allah rekao: "Jesi li ti vidio (Šta misliš o onome) koji je svoju strast uzeo za svog boga?" (sura el-Džathije, 23. ajet), a pušenje je haram, pa ko god puši iako je zabranjeno, on tu svoju srast uzima za svog boga, a uzimanje strasti za boga je kufr i ostvari čovjek kod sebe svojstvo kharidžija, tekfir zbog grijeha, da Allah sačuva.

PETO:

Moram napomenuti da u tom sijeljenju sa mušricima i pozivanju ili ugošćavanju njih na welimama, akikama, iftarima, Bajramima,... itekako može doći do prelaska iz neke dozvoljene učtivosti, lijepog odnosa, primjera lijepog ophođenja i ponašanja, održavanja rodbinskih veza ili ispunjavanja komšijskog prava, pa da se pređe u nešto više, nešto što je zabranjeno, a to je uzeti ih za ewlija' (bliske prijatelje), što je Allah zabranio rekavši:

لَا يَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ

“Ne treba da vjernici uzimaju nevjernike za ewlija' mimo vjernika.“ (sura Alu 'imran, 28. ajet)

Međutim, i tu se radi o zabranjenom prijateljevanju sa njima koje nije lahko ni precizirati ni iscrtati mu granice. Uzimanje nekoga (u ovom slučaju: mušrika) za welijja (jednina od: ewlija') je, na primjer, uzeti ga za najbližeg prijatelja, previše se na njega oslanjati, od njega usluge očekivati i pružati mu ih, ljepše se osjećati u njegovom društvu nego u društvu muslimana (što samo po sebi nije kufr, ali može biti grijeh), njemu se povjeravati, tajne mu saopštavati i sl., ali ponavljam, to nije lahko definisati niti za nekoga reći da je prešao tu liniju razgovora i učtiv““ odnosa prema nekom mušriku u uzimanje njega za welijja, da bismo ga morali opominjati, ukoriti, bojkotovati, zbog toga rasprave otvarati i neslogu unositi.

Također, moguće je da pojedinac ili nekoliko njih u džematu na iftar, welimu i sl. u mesdžidu pozovu nekog mušrika ili više njih koji su ostalim muslimanima (džematlijama tog mesdžida) poznati po vrlo lošem akhlaku ili lošem statusu u društvu (poznati po bludu, narkoticima, tučama,...) pa da većina džemata smatra da takve ljude ne treba pozivati ni ugošćavati. O tome ovdje ne govorimo, već o samom svojstvu širka: da li je haram da mušrik (koji nije ni narkodiler ni špijun) bude pozvan ili (učestalo) pozivan na spomenute događaje među muslimane.

Također nije lijepo da musliman ili više njih pozivaju u mesdžid na iftare ili akike određene mušrike iz neke svoje finansijske koristi od njih, pa da taj musliman ustvari na račun i o trošku džemata “pridobija srce“ određenog mušrika za ostvarenje svojih dunjalučkih poslovnih interesa. To su sve stvari koje su moguće, ali mi ovdje govorimo o samom širku pozvanih na ove događaje.

ŠESTO:

Kažeš: “Nakon upozorenja na ta djela da je neispravno i da nije u redu to što se radi, nazvan sam pogrđnim imenima između ostalog da sam džahil u dinu”.

Ovo ja ne mogu komentarisati jer ne znam na koji si ih način to savjetovao, upozoravao i kritikovao, ali pošto smatram da, sve i da imaš pravo da o nečijem postupku imaš neki svoj stav, nemaš pravo da ga drugima namećeš i uvjeravaš ih u to da se oni nisu odrekli širka i mušrika ako pozovu mušrika na iftar.

SEDMO:

Možda i najjasniji argument da to djelo nije jasno zabranjeno jeste naše uvjerenje da nije ni haram, a kamoli kufr obaviti namaz sa mušricima u saffovima džemata muslimana. Dakle, svi mi znamo da je namaz obavljen ZA imamom kafirom (namaz koji nam on predvodi) batil (neispravan, nevalidan) i da se mora ponoviti. Musliman koji klanja za imamom kafirom može biti opravdan ako je to uradio u nekom strahu za sebe, ili misleći da je u tome neka da'wetska prilika da nakon namaza imamu ili nekom klanjaču uputi savjet ili da knjigu (a što ne bi imao priliku ako bi izbjegao taj namaz za njim), a može biti u tome i neopravdan, kao što će biti giješan ako je taj namaz klanjao za kafirom bez ikakve darure, ali je poenta da (bio griješan ili opravdan) nije postao nevjernik tim namazom za imamom kafirom sve dok ga tekfiri zbog njegovog stanja koje zna.

Mimo ovog dokaza, govora učenjaka da je namaz za imamom kafirom zabranjen, da nije validan i da se mora obnoviti, što se tiče dvije situacije opisom “niže” od ove, nema dokaza o zabranjenosti toga, a kamoli nevjerstva. Dakle, za razliku od zabranjenosti klanjanja namaza ZA imamom kafirom, nema dokaza da ti je zabranjeno klanjati namaz za imamom muslimanom a sa mušrikom u saffu (namaz SA mušrikom) niti da ti je zabranjeno klanjati namaz kao imama džematu u kome ima i poneki mušrik.

I stanje u našim džematima je uglavnom takvo da, svidjelo se to nama ili ne, u našim saffovima, posebno na džumi, terawihu, Bajramu,... bude pokoji mušrik. Moja poenta je: Ako nam nije zabranjeno klanjati sa tim istim mušrikom, kako da nam je zabranjeno jesti baklavu sa njim?

ZAKLJUČAK:

- Naravno, najbolje je da postoji darul-islam i da muslimani žive u pravdi Allahovog zakona i daleko od taguta, mušrika, fasika.
- Ako već nema darul-islama, lijepo bi bilo kada bi se muslimani pokrenuli pa usred dijarul-kufra oformili svoje naselje i u njemu bili rahat od sveg zla kufra.
- Ako već borave usred naselja mušrika, pomiješani sa njima, odlično bi bilo da muslimani, iako usred fesada, budu okupljeni u naselju u neko jezgro, porodice blizu jedna drugoj, pa da se sreću i druže, da dijete muslimana, ako već i ide u ateističku školu, u razredu ima bar neko od djece muslimana sa kojim će se družiti, a da sestre muslimanke ispijaju kahve jedna sa drugom, a ne sa mušrikinjama.
- Ali ako je stanje već lošije od svega sad opisanog, ako su muslimani usamljeni, malobrojni ili raštrkani, ili ljudski nedovoljno složni (bili za to krivi ili ne), a različitih interesovanja i zanimanja, slobodnog vremena, te ako su već okruženi mušricima, sa njima se sreću, sa njima posluju i komuniciraju, sa nekima privatno obilaze, sa komšijama mušricima imaju fin odnos, pretjerano je i neispravno reći da im je haram pozvati mušrika na akiku, welimu, iftar i sl.
- Ko to čini (poziva mušrike u mesdžid) isključivo sa namjerom da od pozivanja njih ima dunjalučku korist, a ne da im čini da'wu, može biti griješan, ali mi ne znamo namjere ljudi, a zabranjeno nam je da nagađamo i naslijepo sumnjičimo.
- Ko na takvom sijelu na kom ima i mušrika ne čini njima da'wu niti priča o dozvoljenim stvarima (trgovini, poslu), već im dozvoli da oni reklamiraju svoje nevjerstvo i svoje tagute, a on to prećuti, biće kriv i griješan u mjeri koliko je zla rečeno i šta je rečeno, kako se on ponašao itd., pa će njegova krivica varirati od velikog grijeha do samog nevjerstva, ali to su sve stanja i situacije o kojima ovdje ne govorimo. Ne govorimo o ugošćavanju mušrika koji će od tog sijela napraviti predizborni skup, već o samom ugošćavanju osobe koja je na širku.
- Pa sve i da se primjeti pozivanje mušrika koji nisu dostojni pažnje, ili neko koristoljublje muslimana u tome, ili da se politika čitavog džemata po tom pitanju ispostavi pogrešnom, to pojedinca muslimana ne smije odgurati u

takvo stanje da prekine odnose sa ostalim muslimanima i, posebno, u neobavljanje zajedničkih 'ibadeta sa njima, obavljanje namaza u džematu, klanjanje džuma, terawiha, Bajrama. Njima njihov grijeh, ako ga imaju u tome, ako se može savjetovati za dobrobit džemata i dawe – u redu, ali savjetovati takvim ukorom koji još nije dokazima dovoljno utemeljen da odvede do zaoštavanja ličnih odnosa i udaljavanja iz džemata, to nikako nije ono čime je Allah zadovoljan.

- Napominjem i da, ako je to uopšte ikome bitno, ja lično praktično nimalo i nikada ne sijelim sa mušricima, osim kontakta “u hodu”. Dakle, da se ne bi našao neko ko u ovom mom odgovoru vidi neku blagost pa da pomisli da ja to ovakvim objašnjenjem želim opravdati postupke koje i sam činim. Naime, osim ritma kuća-džamija-posao, ja mjesecima ne posjetim ni muslimana, a kamoli mušrika, niti mi ko dođe na sijelo, osim da obiđem nekog muslimana van mog grada ili neko takav posjeti mene ovdje. Ali, i pored toga što nešto ne praktikujem, nemam dokaza da za to nešto kažem da je zabranjeno.

Ovaj odgovor je ovako dug upravo jer prethodni (koji je bio mnogo kratak) nije bio dovoljno jasan i nije zadovoljio pitaoca, nije mu odagnao sve nejasnoće.

A Allah najbolje zna.

Odgovorio: Ebu Ahmed